

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าที่ใช้บังคับอยู่มีลักษณะที่ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคมในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงบทบัญญัติให้มีความเหมาะสมโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนท้องถิ่นในการจัดการ บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และรัฐมีหน้าที่ต้องอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ป่าควบคุม” หมายความว่า สัตว์ป่าที่ได้รับความคุ้มครองตามสนธิสัญญา อนุสัญญาหรือพันธกรณีระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยเป็นภาคี และหมายความรวมถึงสัตว์ป่าอื่นที่ควรต้องมีมาตรการควบคุมที่เหมาะสม

“สัตว์ป่าอันตราย” หมายความว่า สัตว์ป่าชนิดที่มีอันตราย พิษ หรือโรคระบาดร้ายแรง หรือมีผลคุกคามให้สัตว์ป่า พืชป่า ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงเสียหายอย่างรวดเร็ว หรือเป็นพาหะนำโรคหรือแมลงศัตรูพืช และจำเป็นต้องห้ามการดำเนินกิจการเกี่ยวกับสัตว์ป่าชนิดนั้น

“ซากสัตว์ป่า” หมายความว่า ร่างกาย หรือส่วน ของร่างของสัตว์ป่าที่ตายแล้วหรือเนื้อของสัตว์ป่า ไม่ว่าจะได้บัง ต้ม รม ย่าง ตากแห้ง หมัก ดอง หรือทำอย่างอื่นเพื่อไม่ให้เน่าเปื่อย และไม่ว่าจะชำแหละ แยกออก หรืออยู่ในร่างของสัตว์ป่านั้น และหมายความรวมถึงเขา หนัง กระดูก กะโหลก ฟัน งา ขน ขน นอ ขน เกสัด เล็บ กระดอง เปลือก เลือด น้ำเชื้อ ไข่ หรือส่วนต่างๆ ของสัตว์ป่าที่แยกออกจากร่างของสัตว์ป่า ไม่ว่าจะยังมีชีวิตหรือตายแล้ว

“ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ที่ทำขึ้นหรือมีส่วนประกอบหรือแปรรูปจากซากสัตว์ป่า และหมายความรวมถึงผลิตภัณฑ์อื่นๆตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ที่ทำขึ้นหรือมีส่วนประกอบหรือแปรรูปจากซากสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือ สิ่งอื่นใดที่ได้มาจากสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าที่สามารถตรวจสอบหรือจำแนกได้ว่าเป็นของสัตว์ชนิดนั้น รวมถึงการระบุในเอกสารกำกับ หรือบรรจุภัณฑ์หรือเครื่องหมาย หรือฉลาก

“ล่า” หมายความว่า เก็บ ดัก จับ ยิง ฆ่า หรือ ทำอันตรายด้วยประการอื่นใดแก่สัตว์ป่าที่ไม่ใช่เจ้าของและอยู่อย่างเป็นอิสระ และหมายความรวมถึงการไล่ การต้อน การเรียก การล่อ หรืออื่นๆ เพื่อกระทำการดังกล่าวด้วย

“เพาะพันธุ์” หมายความว่า ขยายพันธุ์สัตว์ป่าที่นำมาเลี้ยงโดยวิธีผสมพันธุ์ และหมายความรวมถึงขยายพันธุ์สัตว์ป่าด้วยวิธีผสมเทียม หรือย้ายฝากตัวอ่อนด้วย หรือโดยวิธีการอื่นใดซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มจำนวนสัตว์ป่าดังกล่าว

“ค้า” หมายความว่า ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จ่าย แจก หรือโอนกรรมสิทธิ์ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ ในทางการค้า และหมายความรวมถึงมีหรือแสดงไว้เพื่อการค้า การประกาศหรือโฆษณาหรือนำเสนอทางสื่อ โทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือสื่อใดๆ เพื่อการค้าด้วย

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

“นำผ่าน” หมายความว่า นำหรือส่งผ่านราชอาณาจักร การผ่านแดน และการถ่ายลำ ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

“ด่านตรวจสัตว์ป่า” หมายความว่า ด่านตรวจ สัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากสัตว์ป่า

“สวนสัตว์” หมายความว่า สถานที่หรือบริเวณซึ่งรวบรวมสัตว์ป่าไว้บริการประชาชนทั่วไป เพื่อประโยชน์แก่การพักผ่อนหย่อนใจ การเรียน การศึกษา การค้นคว้าหรือวิจัย และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ป่า

“เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า” หมายความว่า บริเวณที่ดินซึ่งมีสภาพธรรมชาติสมควรต้องอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอย่างปลอดภัย และรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ตลอดจนคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือแหล่งต้นน้ำให้คงเดิมไว้มิให้เปลี่ยนแปลง

“พื้นที่หวงห้าม” หมายความว่า บริเวณที่ดินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่จัดไว้ โดยมีวัตถุประสงค์จะสงวนไว้เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าให้คงสภาพเดิมไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติ

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

๔

“พื้นที่ศึกษาธรรมชาติ” หมายความว่า บริเวณที่ดินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่จัดไว้ให้เป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ แก่ประชาชนทั่วไป

“เขตห้ามล่าสัตว์ป่า” หมายความว่า บริเวณหรือที่ดินซึ่งสมควรต้องอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งอาศัย หรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า หรือเป็นแหล่งคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติของประชาชนโดยส่วนรวม

“พื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า” หมายความว่า บริเวณที่ดินซึ่งมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนในการควบคุมดูแลหรือบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ หรือเพื่อป้องกัน แก๊ซ ระเบิด บั๊บบี้้ง หรือบรรเทา เหตุภัยอันตรายหรือโรคระบาดร้ายแรงที่เกิดจากสัตว์ป่า

“ชุมชน” หมายความว่า ชุมชนที่อยู่ร่วมกันในพื้นที่หมู่บ้านหรือตำบลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่เดียวกันและมีวัฒนธรรมจารีตประเพณีร่วมกัน

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำจืด หรืออธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์ทะเล

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการ ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และประกาศกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าสงวนให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา การกำหนดสัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง การกำหนดสัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าควบคุม ให้เป็นไปตามประกาศของรัฐมนตรี การกำหนดสัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าอันตราย ให้เป็นไปตามประกาศของรัฐมนตรี การกำหนดให้สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดใดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ให้เป็นไปตามประกาศของรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗ ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนอแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และฟื้นฟูสัตว์ป่าสงวนให้รัฐมนตรีพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบและสนับสนุนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการดังกล่าว

มาตรา ๘ การล่า สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง การมีไว้ในครอบครอง สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว การนำเข้า ส่งออก นำผ่าน หรือค้า สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย การดำเนินกิจการสวนสัตว์ จะกระทำมิได้เว้นแต่โดยได้รับอนุญาต หรือปฏิบัติหรืออยู่ในข่ายยกเว้น ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ผู้ได้รับอนุญาตให้ครอบครอง นำเข้า ส่งออก นำผ่าน หรือค้า ซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า หรือกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือกิจการสวนสัตว์ ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องจัดให้มีเครื่องหมายหรือหลักฐานแสดงประจำตัวสัตว์ป่า หรือซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า และห้ามปล่อยเป็นอิสระหรือทิ้งสัตว์ป่า หรือซากสัตว์ป่า เว้นแต่จะได้รับอนุญาตหรือเป็นไปตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๙ ห้ามมิให้บุคคลใดนำเข้า ส่งออก นำผ่าน มีไว้ในครอบครอง เพาะพันธุ์ ค้า หรือนำเคลื่อนที่ภายในประเทศ ซึ่งสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตราย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีโดยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

ห้ามผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตรายปล่อยเป็นอิสระหรือทิ้ง และให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบภายในกำหนดเวลา และส่งมอบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือทำลายตามวิธีการที่กำหนด หรือดำเนินการตามมาตรการควบคุมสัตว์ป่าอันตรายชนิดนั้น ทั้งนี้ตามที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๒
การคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๑๐ ห้ามมิให้ผู้ใดล่าหรือพยายามล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองหรือกระทำด้วยประการใดอันอาจเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองซึ่งเป็นสัตว์น้ำจืดหรือสัตว์ทะเล

ให้อธิบดีประกาศกำหนดลักษณะการกระทำที่อาจเป็นอันตรายตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๑ ผู้ใดกระทำการล่าสัตว์ป่าที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ หากการกระทำนั้นเป็นการกระทำที่พอสมควรแก่เหตุเพื่อตนเอง หรือผู้อื่นพ้นจากอันตราย หรือเพื่อรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของตนหรือของผู้อื่นมิให้เสียหายอันเกิดจากสัตว์ป่านั้น ผู้นั้นไม่มีความผิด

ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งต้องไม่เคลื่อนย้ายสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่ถูกล่าแล้ว และแจ้งเหตุที่ได้ล่าสัตว์ป่าไปแล้วนั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ทราบโดยพลัน เพื่อดำเนินการแก่สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่ถูกล่าแล้วนั้นตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าสงวน เว้นแต่เป็นกรณีของผู้ที่มีสัตว์ป่าสงวนไว้ในครอบครองโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

การเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าคุ้มครองจะกระทำมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาต จากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีผู้ที่มีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ในครอบครองถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตเก็บรังนกอีแอ่น ตามกฎหมายว่าด้วยอากรรังนกอีแอ่น และผู้ที่อาศัยอำนาจของผู้รับอนุญาตดังกล่าว แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคสอง และการชำระเงินค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนของผู้รับอนุญาต ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ส่วนที่ ๓

การครอบครองสัตว์ป่า

มาตรา ๑๓ ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าสงวน หรือซากสัตว์ป่าคุ้มครอง จะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์ หรือหน่วยงานของรัฐ และโดยได้รับอนุญาตจากอธิบดี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต และการอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔ ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๖ วรรคห้า หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว จะกระทำมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้มาแจ้งการครอบครองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการครอบครองตามที่อธิบดีกำหนด ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ส่วนที่ ๔

การนำเข้า ส่งออก นำผ่าน ซึ่งสัตว์ป่า และด่านตรวจสัตว์ป่า

มาตรา ๑๖ ผู้ใดนำเข้า หรือส่งออก หรือพยายามนำเข้า หรือส่งออก ซึ่งสัตว์ป่าสงวน ซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว จะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นการกระทำโดยทางราชการเพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครอง รักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า หรือเพื่อกิจการสวนสัตว์ของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้ และโดยได้รับอนุญาตจากอธิบดี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาต การอนุญาต และแบบของใบอนุญาต หรือใบรับรอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....สงวนและคุ้มครองสิทธิอัน..... พ.ศ.

๗

มาตรา ๑๗ ผู้ได้นำเข้า หรือส่งออก หรือพยายามนำเข้า หรือส่งออก ซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว จะกระทำได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาต และแบบของใบอนุญาต หรือใบรับรอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้ใดนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่จะได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบ ตรวจสอบการนำผ่านตามวรรคหนึ่ง โดยไม่ต้องมีหมายค้น หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือการดำเนินการเพื่อการดังกล่าวไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่เป็นไปตามความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าสัตว์ป่าและผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ทั้งนี้ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

ในกรณีที่มีหลักฐานชัดเจนว่าการนำผ่านตามวรรคหนึ่งไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่เป็นไปตามความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ให้สัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า รวมถึงสิ่งใดๆ ที่มีการใช้ในการกระทำความผิดนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๙ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าและกำหนดเขตแห่งด่านนั้นๆ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๐ ผู้ได้นำสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า เคลื่อนที่เพื่อการนำเข้า หรือส่งออก ผ่านด่านตรวจสัตว์ป่า ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า โดยแสดงใบอนุญาตให้นำเข้า หรือให้ส่งออก แล้วแต่กรณี เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบและอนุญาตแล้วจึงให้นำเคลื่อนที่ต่อไปได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การแจ้งการอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ส่วนที่ ๕

การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า และการค้าสัตว์ป่า

มาตรา ๒๑ ผู้ใดประสงค์จะดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๖ วรรคห้า หรือสัตว์ป่าควบคุม ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาตและการอนุญาต การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.....

มาตรา ๒๓ ผู้ใดค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๖ วรรคห้า สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๒ สวนสัตว์

มาตรา ๒๔ ผู้ใดประสงค์จะจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี
การขอรับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์ตามวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่สวนสัตว์จัดตั้งตามกฎหมายของหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐ แต่ต้องแจ้งการจัดตั้งสวนสัตว์ต่ออธิบดีและการดำเนินการสวนสัตว์ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติ ในพระราชบัญญัตินี้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต และการดำเนินการสวนสัตว์ การดูแลและจัดสวัสดิภาพสัตว์ป่าในสวนสัตว์ ตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๒๕ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์ต้องแจ้งชนิดและจำนวนสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือสัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่มีไว้ในครอบครอง พร้อมทั้งแสดงหลักฐานการได้มาต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่อยู่ในครอบครองเพิ่มจำนวนขึ้นหรือลดจำนวนลง

ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์ต้องจัดให้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือสัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่อยู่ในความครอบครอง อยู่หรือแสดงไว้ภายในบริเวณสวนสัตว์ที่จัดตั้งขึ้น กรณีมีสถานที่อื่นที่จะจัดเป็นที่พักหรือเลี้ยงดูสัตว์ป่า และกรณีการแลกเปลี่ยนหรือโอนกรรมสิทธิ์ซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือสัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ระหว่างสวนสัตว์เพื่อประโยชน์ในการสวนสัตว์ ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งต่ออธิบดีเพื่อพิจารณาอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการแจ้งและการอนุญาตตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๖ เมื่อปรากฏว่าบริเวณภายในสวนสัตว์ หรือสถานที่เพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือสถานที่พัก หรือเลี้ยงดูสัตว์ป่าแห่งใด มีสภาพที่ขัดต่อหลักเกณฑ์ เงื่อนไข หรือข้อกำหนดที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือในใบอนุญาต หรือมีสภาพอันอาจเป็นอันตรายหรือเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความทุกข์ทรมานแก่สัตว์ป่า ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือ ให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการปรับปรุงแก้ไขสภาพเช่นนั้นให้หมดไปได้

มาตรา ๒๗ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์ผู้ใดประสงค์จะเลิกกิจการสวนสัตว์ ต้องแจ้งเป็นหนังสือต่ออธิบดีทราบล่วงหน้าก่อนวันเลิกกิจการ และให้ดำเนินการจำหน่ายสัตว์ป่า

สงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่มีอยู่ในครอบครองให้แก่ ผู้รับใบอนุญาตกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๒๔ หรือจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้มาตรา ๖ วรรคห้า หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวให้แก่ผู้ดำเนินกิจการเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๒๑ หรือหากประสงค์ จะดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๖ วรรคห้า หรือสัตว์ป่าควบคุมให้ ยื่นคำขออนุญาตตามมาตรา ๒๑ หรือหากประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๖ วรรคห้า หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว ให้ยื่นคำขออนุญาตตามมาตรา ๑๔ หรือหากประสงค์จะครอบครองสัตว์ ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งการครอบครองตามมาตรา ๑๕ ทั้งนี้ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปด สิบวัน นับแต่วันที่ได้แจ้งการบอกเลิกกิจการสวนสัตว์ต่ออธิบดี หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวให้สัตว์ป่า หรือซากสัตว์ป่าที่คงเหลืออยู่ตกเป็นของแผ่นดินและให้ส่งมอบสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวให้แก่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง เพื่อนำไปดำเนินการต่อไปตามระเบียบที่อธิบดี กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี

ใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์ให้สิ้นสุดลงเมื่อพ้นหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่ วันที่ผู้รับใบอนุญาตแจ้งเลิกกิจการสวนสัตว์ตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๓

คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ

มาตรา ๒๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า แห่งชาติ” ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการกองอำนวยการ รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรม ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมการท่องเที่ยว เลขาธิการ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่น้อยกว่าสิบเอ็ดคนแต่ไม่เกินสิบห้าคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และให้อธิบดี กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบัญชีรายชื่อซึ่ง คณะกรรมการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิเสนอ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยผู้แทนซึ่งเป็นสมาชิกมาแล้วไม่น้อย กว่าหนึ่งปีขององค์กรเอกชน สมาคมหรือมูลนิธิ ชุมชนและกลุ่มชาติพันธุ์เกี่ยวกับสัตว์ป่ารวมกันไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

หลักเกณฑ์ วิธีการ องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหา และการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิให้ เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

มาตรา ๓๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถหรือสาบสูญ

(๖) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นความผิดลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้กรรมการซึ่งเหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และคณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อสำรองที่ได้จากการสรรหาเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๓๒ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

การประชุมคณะกรรมการถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ประธานในที่ประชุมมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการประชุม และเพื่อรักษาความเรียบร้อยในการประชุม ให้ประธานมีอำนาจออกคำสั่งใดๆ ตามความจำเป็นได้

มาตรา ๓๓ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเอาเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๓๔ ในการประชุมต้องมีรายงานการประชุมเป็นหนังสือ ถ้ามีความเห็นแย้งให้บันทึกความเห็นแย้งพร้อมเหตุผลไว้ในรายงานการประชุม และถ้ากรรมการฝ่ายข้างน้อยเสนอความเห็นแย้งเป็นหนังสือก็ให้บันทึกความเห็นแย้งนั้นไว้ในรายงานการประชุมด้วย

มาตรา ๓๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่ง อย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๓๖ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบการกำหนดที่ดินให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการขยายหรือเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๒) เสนอแนะนโยบายและมาตรการที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองและดูแลรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และแหล่งต้นน้ำ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

๑๑

(๓) ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการและพัฒนาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า การกำหนดพื้นที่บริหารจัดการในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

(๔) ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง ประกาศกระทรวง หรือระเบียบที่ พระราชบัญญัตินี้กำหนด ให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

(๕) ให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับสัตว์ป่า และปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีมอบหมาย

หมวด ๔ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ส่วนที่ ๑ การกำหนดที่ดินให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๓๗ เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าบริเวณที่ดินแห่งใดมีสภาพธรรมชาติสมควรต้องอนุรักษ์ ให้เป็น แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอย่างปลอดภัย และรักษาไว้ ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ตลอดจนคุ้มครอง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมหรือแหล่งต้นน้ำให้คงเดิมไว้มิให้เปลี่ยนแปลง ให้มีอำนาจกระทำได้โดย ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้ เรียกว่า “เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า”

ที่ดินที่จะกำหนดให้ขึ้นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น ต้องเป็นที่ดินที่มีได้มีบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวง การเมือง มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดินหรือที่ดินซึ่งชุมชนตั้งถิ่นฐาน อยู่เดิม และต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้นมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และให้ความเห็นชอบในการกำหนดที่ดินให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าด้วย

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับแนวเขต เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ระหว่างพระราชกฤษฎีกากับแผนที่ แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาให้พิจารณาท้องที่ตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาและแนวเขตตามแผนที่แนบท้าย พระราชกฤษฎีกาประกอบกัน

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือป่า ให้บรรดา อำนาจหน้าที่ของอธิบดีกรมป่าไม้ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติหรือกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ เป็นอำนาจ หน้าที่ของอธิบดี

มาตรา ๓๙ ก่อนมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ ป่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกระทำการตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติหรือกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ทั้งนี้ เฉพาะเพื่อเตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซึ่งคณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบในการ กำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแล้ว เพื่อเตรียมการกำหนดบริเวณที่ดินให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตาม พระราชบัญญัตินี้ และต้องเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และอาจให้บุคคล อื่นซึ่งอาจได้รับผลกระทบ จากการตราพระราชกฤษฎีการ่วมแสดงความคิดเห็นด้วยก็ได้ แล้วให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ทำบันทึกการรับฟังความคิดเห็นไว้เป็นหลักฐาน และให้สอบถามความเห็นของส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้องไว้เป็นหลักฐานของทางราชการด้วย

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....สงวนและคุ้มครองสงวนว่า พ.ศ.....

๑๒

เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งเสร็จแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำระวางแนวเขตที่ชัดเจนบันทึกไว้ในระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศหรือวิธีการอย่างอื่นที่เหมาะสม

การดำเนินการตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๐ เมื่อพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ามีผลใช้บังคับแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมาย แสดงแนวเขตเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า นั้น และเครื่องหมายอื่นที่จำเป็นต่อการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การให้ความรู้แก่ประชาชน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนที่อยู่อาศัยในบริเวณนั้นมีส่วนร่วมในการตรวจสอบแนวเขต

รูปแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดให้มี หลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขตเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่า และเครื่องหมายอื่น ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดอ้างว่าตนได้ที่ดินมาโดยชอบด้วยกฎหมายที่ดินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าใดอยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า นั้นใช้บังคับ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้สอบสวนและพิสูจน์สิทธิต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า นั้นใช้บังคับ โดยให้ผู้ร้องขอมีหน้าที่เป็นผู้นำพิสูจน์สิทธิ เมื่อการสอบสวนและพิสูจน์สิทธิในที่ดินเสร็จสิ้นแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๔๒

หลักเกณฑ์และวิธีการในการสอบสวนและพิสูจน์สิทธิตามมาตรา นี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่การสอบสวนและพิสูจน์สิทธิ ในที่ดินตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง เสร็จสิ้นแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) หากผลการสอบสวนและพิสูจน์สิทธิในที่ดินแปลงใดปรากฏว่าผู้นั้นเป็นผู้มีสิทธิในที่ดินที่อาจขอลงหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินได้และมีสิทธิในที่ดินดังกล่าวให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้ถือว่าที่ดินนั้นเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าต่อไป และให้พนักงานเจ้าหน้าที่เสนออธิบดี เพื่อจ่ายค่าชดเชย การขาดประโยชน์ในการใช้ที่ดินด้วยจำนวนเงินที่เป็นธรรมให้แก่ผู้นั้นในกรณีที่มีสิทธิในที่ดินไม่ยินยอมยกที่ดินให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หากมีเหตุผลความจำเป็นอันสมควรเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อจัดให้มีการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต่อไป

(๒) หากผลการสอบสวนและพิสูจน์สิทธิในที่ดินแปลงใดปรากฏว่าผู้นั้นไม่มีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้และมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นออกจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า โดยอาจจ่ายค่าร้อยละให้หรือไม่ก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การจ่ายค่าชดเชยการขาดประโยชน์ในการใช้ที่ดินของผู้มีสิทธิในที่ดิน และ การปฏิบัติการหรือการสั่งให้ผู้ครอบครองที่ดินตาม (๒) ออกจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า การจ่ายค่าร้อยละ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๓ การขยายเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาดัง

ให้นำความในมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ มาใช้บังคับแก่การขยายเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าด้วย

มาตรา ๔๔ การเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกาและกรณีการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบางส่วนให้มี แผนที่แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย และให้นำความในมาตรา ๓๗ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การบริหารและจัดการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๔๕ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแล รักษา หรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าให้อธิปไตยแต่งตั้งคณะกรรมการประจำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแต่ละพื้นที่ ประกอบด้วย ประธานและกรรมการตามความเหมาะสม ทั้งนี้โดยต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิจากชุมชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มชาติพันธุ์ร่วมเป็นกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช แต่งตั้งให้ทำหน้าที่หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเป็นกรรมการและเลขานุการและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประจำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นคนหนึ่งเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระคราวละ ๓ ปี หลักเกณฑ์ วิธีการในการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ และการแต่งตั้งกรรมการให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศกระทรวง

ให้นำความในมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการประจำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า โดยอนุโลม

มาตรา ๔๖ คณะกรรมการประจำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ามีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนในการบริหารจัดการพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสอดคล้องกับนโยบายรัฐด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

(๒) ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า การส่งเสริมอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน การสร้างระบบเครือข่าย การจัดทำข้อตกลงกฎกติกาชุมชน การพัฒนาความสามารถของชุมชนและองค์กรชุมชน การจัดให้มีการแสดงความคิดเห็น การแก้ไขการดำเนินงานของพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตลอดจนกิจกรรมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่

(๓) ให้คำแนะนำ ปรึกษา และสนับสนุนการจัดทำแผนบริหารจัดการพื้นที่เพื่อการอยู่ร่วมระหว่างชุมชนกับพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอย่างยั่งยืน

(๔) ให้ความเห็นชอบแผนบริหารจัดการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า รวมทั้งติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนงานและโครงการของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

(๕) ดำเนินการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการหรือรัฐมนตรี

มาตรา ๔๗ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อธิปไตยโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจจะกำหนดให้พื้นที่บางส่วนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแต่ละแห่งเป็นพื้นที่หวงห้าม หรือพื้นที่ศึกษาธรรมชาติ แล้วแต่กรณี หรือไม่ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้มีแผนที่แสดงรายละเอียดและแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายประกาศด้วย

การกำหนดพื้นที่เพื่อการบริหารจัดการตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการได้เมื่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นมีการศึกษาและจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแล้วและเมื่อได้มีประกาศกำหนดเขตเพื่อการบริหาร

จัดการแล้วให้ปิดประกาศสำเนาประกาศและแผนที่ ท้ายประกาศตามวรรคหนึ่งไว้ในสถานที่ที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ ที่ทำการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและที่ทำการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่

ส่วนที่ ๓

การคุ้มครอง ดูแล และรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๔๘ ผู้ใดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และปฏิบัติตามกฎหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมาย เว้นแต่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดซึ่งต้องเข้าไปปฏิบัติการตามหน้าที่

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๙ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า ไม่ว่าจะเป็สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองหรือมิใช่ หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า เว้นแต่จะกระทำเพื่อการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการและได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และการอนุญาต ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้ผู้ใด กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

(๑) กระทำให้หลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้ เคลื่อนที่ลบเลือน เสียหาย สูญหาย หรือรั่วประโยชน์

(๒) ยึดถือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใดๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม

(๓) เปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน เหือดแห้ง เน่าเสียหรือเป็นพิษ

(๔) ปิดกั้นหรือทำให้เกิดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก

การกระทำตามวรรคหนึ่งนอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หากการกระทำนั้นส่งผลให้เกิดความเสียหายขึ้นในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้ถือว่าเป็นการกระทำในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๕๑ ผู้ใดจะกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาต ตามที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ

(๑) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ หรือพันธุ์พืช

(๒) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งของป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น

(๓) ปลูกต้นไม้ ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชเกษตรกรรม พืชไร่ พันธุ์ไม้ต่างประเทศ

(๔) ชุด เก็บ นำออกไปหรือทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตรายหรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม

(๕) ปิดประกาศ โฆษณา หรือขีดเขียนในที่ต่างๆ

(๖) ยิงปืน ทำให้เกิดระเบิดซึ่งวัตถุระเบิด หรือจุดดอกไม้เพลิง

(๓) ส่งเสียงอื้อฉาวหรือกระทำการใดๆ อันเป็นการรบกวน หรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่คนหรือสัตว์

(๔) ทิ้งขยะมูลฝอยหรือสิ่งต่างๆ ในที่ที่มีได้จัดไว้ เพื่อการนั้น

(๕) นำยานพาหนะเข้าออกหรือขับขี่ยานพาหนะในทางที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น หรือขับขี่ยานพาหนะโดยใช้ความเร็วเกินกว่าที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด

(๑๐) นำอากาศยานขึ้นลงในที่ที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น

(๑๑) นำหรือปล่อยปลุสัตว์ สัตว์เลี้ยง สัตว์ป่า หรือสัตว์พาหนะเข้าไป

(๑๒) เข้าไปดำเนินกิจการใดๆ เพื่อหาผลประโยชน์

(๑๓) นำเครื่องมือสำหรับล่าสัตว์หรือจับสัตว์ หรืออาวุธใดๆ เข้าไป

(๑๔) นำเข้าไปหรือใช้ยาฆ่าแมลง ยาฆ่าหญ้า ยาเบื่อ วัตถุอันตราย หรือสารพิษอย่างอื่น ซึ่งเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต

(๑๕) ทิ้งสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิงซึ่งอาจทำให้เกิดเพลิงไหม้

(๑๖) กระทำการใดๆ อันส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของสัตว์ป่า

มาตรา ๕๒ บทบัญญัติในมาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีความจำเป็นเร่งด่วนฉุกเฉินเพื่อการป้องกันอันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการใดแล้วให้รายงานต่ออธิบดีเพื่อทราบโดยมิชักช้า

(๒) เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือการศึกษาวิจัยทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาธรรมชาติหรือเพื่ออำนวยความสะดวกหรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป

ทั้งนี้ เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๓ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่กำหนดให้เป็นพื้นที่หวงห้ามห้ามมิให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิมโดยเด็ดขาดและการอนุญาตให้กระทำการใดๆ ตามมาตรา ๕๑ ในพื้นที่หวงห้ามให้อนุญาตได้เฉพาะในกรณีที่เป็นการศึกษาวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ ที่ไม่เกิดความเสียหายแก่สภาพธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเป็นกรณีการศึกษาธรรมชาติ ที่อยู่ในความควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อป้องกันมิให้เกิดอันตรายหรือเกิดความเสียหายแก่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การอนุญาต และการควบคุมดูแล ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๔ การอนุญาตให้กระทำการใดๆ ตามมาตรา ๕๑ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่กำหนดให้เป็น พื้นที่ศึกษาธรรมชาติให้อนุญาตได้เมื่อกิจกรรมนั้นไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และอนุญาตได้เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การสำรวจ การศึกษาวิจัยหรือการทดลองทางวิชาการ

(๒) การศึกษาธรรมชาติ

(๓) การให้บริการเกี่ยวกับการนำเที่ยว

(๔) การถ่ายทำภาพยนตร์ วีดิทัศน์ สารคดี และการถ่ายภาพ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาต ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๑ กรณีพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแห่งใด เว้นแต่พื้นที่ที่ได้กำหนดให้เป็นพื้นที่หวงห้ามแล้ว มีศักยภาพเหมาะสมเพียงพอในการเก็บ หาดหรือใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดที่เกิดทดแทนได้อย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียง หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอาจพิจารณาศึกษาจัดทำโครงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรนั้นตามหลักวิชาการ เสนอต่ออธิบดีเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินโครงการได้ ทั้งนี้ การอนุญาตให้ดำเนินโครงการให้คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติและสัตว์ป่าเป็นสำคัญ

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข การศึกษาจัดทำโครงการ การอนุญาต การเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ ประเภท ชนิด จำนวนหรือปริมาณของทรัพยากรที่อนุญาตให้เก็บหาหรือใช้ประโยชน์ได้ กำลังการผลิตและช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม การตรวจสอบและควบคุมผลกระทบ และการฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๖ หากผู้ได้รับอนุญาตดำเนินกิจกรรม ตามมาตรา ๔๙ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ ทำให้เกิดความเสียหายแก่สภาพธรรมชาติของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ผู้ดำเนินกิจกรรมนั้นต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และผู้กระทำให้กลับคืนสภาพธรรมชาติดั้งเดิม หรือจ่ายค่าชดเชยความเสียหายสำหรับของป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติหรือค่าฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ การดูแลรักษาความปลอดภัย การอำนวยความสะดวก การให้คำแนะนำ การจัดระบบการเตือนภัยตามสมควร การติดป้ายประกาศ การให้ความรู้ความเข้าใจธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามความเหมาะสมและจำเป็น ทั้งนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการตามมาตรานี้หรือไม่ก็ได้ตามสมควร

มาตรา ๕๘ ถ้าเห็นเป็นการสมควรให้ประชาชนชำระเงินเป็นค่าบริการ เนื่องในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้บริการหรือให้ความสะดวกต่างๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือให้บุคคลใดชำระเงินเป็นค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนสำหรับการที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการหรือพักอาศัยในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจกำหนดอัตราและวางระเบียบเกี่ยวกับการเก็บค่าบริการ ค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนดังกล่าว

เงินที่เรียกเก็บได้ตามวรรคหนึ่ง เงินที่มีผู้บริจาค เงินค่าปรับที่พนักงานเจ้าหน้าที่เปรียบเทียบตามมาตรา ๘๘ เงินค่าปรับตามคำพิพากษาของศาลตามพระราชบัญญัตินี้ และเงินรายได้อื่นๆ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากรใดๆ และให้นำส่งเป็นเงินรายได้บำรุงการอนุรักษ์สัตว์ป่า

วิธีการจัดเก็บ การรักษา การใช้จ่าย และการนำส่งเงินรายได้เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า ตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๙ เงินรายได้เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า ให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

(๑) คุ้มครอง ดูแล รักษา บำรุง ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า รวมทั้งค่าใช้จ่าย เพื่อขยาย ทำลาย รื้อถอน ย้ายสิ่งปลูกสร้าง ต้นไม้ ที่มีผู้กระทำความผิดและการปลูกไม้พันธุ์

(๒) เป็นเงินช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใดๆ ที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สัตว์ป่า

(๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการประชุมของคณะกรรมการ คณะกรรมการที่ปรึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า คณะกรรมการที่ปรึกษาเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๔) เป็นสวัสดิการหรือเงินช่วยเหลือให้แก่เจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครที่ได้รับอันตราย บาดเจ็บ หรือเสียชีวิต จากการปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครอง ดูแล รักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๕) การซื้อหรือจ้างเพื่อให้ได้สิ่งจำเป็นหรือเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การให้ความรู้ การศึกษาธรรมชาติของประชาชน

(๖) การฝึกอบรม การดูงาน การศึกษาของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสัตว์ป่า

(๗) ค่าใช้จ่ายใดๆ ที่มีได้กำหนดไว้ใน (๑) ถึง (๖) ตามที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นของ คณะกรรมการ

หมวด ๕

บริเวณและสถานที่ห้ามล่าสัตว์ป่า

มาตรา ๖๐ ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า หรือเก็บ หรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่าในบริเวณวัด หรือในบริเวณสถานที่ที่ประชาชนใช้เป็นที่พักผ่อนหรือพิธีกรรมทางศาสนา

มาตรา ๖๑ บริเวณหรือที่ดินซึ่งเป็นสถานที่ที่ใช้ในราชการ หรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือ ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันแห่งใด สมควรอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งอาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า หรือเป็น แหล่งคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติของประชาชน โดยส่วนรวม รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะประกาศกำหนดให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดใด หรือประเภทใดก็ได้

ประกาศกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าของรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งหรือการเพิกถอนเขตห้ามล่า สัตว์ป่า ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีแผนที่แสดงแนวเขตและรายละเอียดภูมิประเทศนั้นแนบท้าย ด้วย โดยมีข้อมูลแสดงพิกัดตำแหน่งแนวเขตที่ชัดเจนบันทึกไว้ในระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศหรือวิธีการ อย่างอื่นที่เหมาะสมตามมาตรฐานสากลโดยแสดงประกอบในแผนที่ และในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับแนวเขต ห้ามล่าสัตว์ป่าระหว่างประกาศกับแผนที่แนบท้ายประกาศให้ถือแนวเขตตามแผนที่แนบท้ายประกาศ เป็นสำคัญ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ที่อาศัย อยู่ในบริเวณนั้น มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และให้ความเห็นชอบด้วย

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขต ป้ายเครื่องหมาย แสดงแนวเขตเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่พื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือป่า ให้บรรดาอำนาจหน้าที่ ของอธิบดีกรมป่าไม้ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติหรือกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ เป็นอำนาจหน้าที่ของ อธิบดี

มาตรา ๖๒ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแล รักษา หรือบำรุงเขตห้ามล่าสัตว์ป่าให้อธิบดี แต่งตั้งคณะกรรมการประจำเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแต่ละพื้นที่ และให้นำความในมาตรา ๔๕ และมาตรา ๕๖ มาใช้ บังคับแก่คณะกรรมการประจำเขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยอนุโลม

มาตรา ๖๓ เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใด ตามมาตรา ๖๒ แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีหรือเมื่อ อธิบดีได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราวๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ

(๑) ล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น

(๒) เก็บหรือทำอันตราย แก่รังของสัตว์ป่าตาม (๑)

(๓) ยึดถือครอบครองที่ดิน หรือตัด โคน แผ้วถาง เผา ทำลาย ต้นไม้หรือพฤษชาติอื่น หรือ ทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพ ขุด เก็บ ซึ่งแร่ ดิน หิน กรวด ทราย ลูกกรัง ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติใดๆ หรือ เลี้ยงสัตว์ หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทันหรือ เหือดแห้ง เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือ เจ้าพนักงานอื่นใดที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครอง รักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๖๔ การกระทำการใดๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตได้เมื่อ กิจกรรมนั้น ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสภาพธรรมชาติของเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และอนุญาตได้เฉพาะในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) การสำรวจ การศึกษาวิจัย หรือการทดลอง ทางวิชาการ

(๒) การศึกษาธรรมชาติ

(๓) การถ่ายทำภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ สารคดี และการถ่ายภาพ

(๔) การเก็บของป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติชนิดที่เกิดขึ้นใหม่ทดแทนได้อย่างยั่งยืน

หากการดำเนินกิจกรรมตามวรรคหนึ่ง มีความจำเป็นต้องทำให้เกิดความเสียหายแก่สภาพ ธรรมชาติ ของเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ผู้กระทำต้องทำให้กลับคืนสภาพธรรมชาติดั้งเดิมหรือจ่ายค่าชดเชยความเสียหายใน สภาพธรรมชาติ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาต การอนุญาต การดำเนินการฟื้นฟูสภาพ ธรรมชาติ อัตราค่าชดเชยและการจ่ายค่าชดเชยความเสียหายตามมาตรา นี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดี กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๖๕ กรณีมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าอื่นใดที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ หรือเพื่อเป็นการป้องกัน แก่ไข ระวังภัยภัย หรือบรรเทา เหตุภัยอันตรายหรือโรคระบาดร้ายแรงที่เกิดจากสัตว์ป่า ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี มีอำนาจกำหนดให้บริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้นได้ โดยประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา และมีแผนที่แสดงแนวเขตที่ชัดเจนประกอบ

ประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าตามวรรคหนึ่งให้กำหนดระยะเวลาเริ่มต้น และสิ้นสุดไว้ให้ชัดเจน การขยายระยะเวลาให้กระทำได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมโดยต้องได้รับความ เห็นชอบจากรัฐมนตรี

ในพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปดูแลรักษาพื้นที่ และกำหนดมาตรการควบคุมหรือออกคำสั่งห้ามการกระทำกิจกรรมใดๆ ในพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า นั้นได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม และหากพื้นที่ดังกล่าวมีผู้มีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองอยู่โดยชอบ ด้วยกฎหมายให้อธิบดีดำเนินการให้ให้มีการจ่ายค่าเสียหายหรือค่าชดเชยแก่ผู้นั้นด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ในการประกาศกำหนดการขยายระยะเวลา การเข้าดูแลรักษา พื้นที่ หรือมาตรการควบคุมหรือออกคำสั่งห้ามกระทำกิจกรรม การจ่ายค่าเสียหายหรือค่าชดเชย ตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

หมวด ๖

การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

มาตรา ๖๖ ผู้ใดเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชป่า พันธุ์สัตว์ป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของ พันธุ์พืชป่า หรือพันธุ์สัตว์ป่าดังกล่าว รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์สัตว์ป่าสงวน หรือพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองหรือพันธุ์สัตว์ป่าควบคุมเฉพาะที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศ เพื่อการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการ ในเชิงการค้า นอกจากจะได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์อีกด้วยและให้นำเงินรายได้ตามข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ส่งเข้าเป็นเงินรายได้ การอนุรักษ์สัตว์ป่า

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการแบ่งปันผลประโยชน์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) วัตถุประสงค์ของการเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชป่าหรือพันธุ์สัตว์ป่า รวมถึงความหลากหลาย ทางชีวภาพ

(๒) จำนวนหรือปริมาณของตัวอย่างที่ต้องการ

(๓) ข้อมูลพันของผู้ได้รับอนุญาต

(๔) การกำหนดความเป็นเจ้าของทรัพย์สิน ทางปัญญาในผลการศึกษา หรือวิจัยที่ได้มา

(๕) การกำหนดจำนวน อัตรา และระยะเวลา การแบ่งปันผลประโยชน์ตามข้อตกลง

(๖) อายุของข้อตกลง

(๗) การยกเลิกข้อตกลง

(๘) การกำหนดวิธีการระงับข้อพิพาท

(๙) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ต้องจัดให้มีการรับฟังความเห็นและได้รับความเห็นชอบจากชุมชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งต้องคำนึงถึงการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน

หมวด ๗

ชุมชนในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

มาตรา ๖๗ เพื่อส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการพื้นที่อนุรักษ์อย่างยั่งยืนและสมดุล สำหรับชุมชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินอยู่เดิมในพื้นที่ซึ่งซ้อนทับกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

ประจำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ดำเนินการจัดทำแผนการบริหารจัดการพื้นที่ชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าดังกล่าวนั้น เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี โดยแผนบริหารจัดการดังกล่าวต้องมีการดำเนินการเพื่อการอนุรักษ์ จัดการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้นให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งเพื่อการอนุรักษ์พันธุ์พืชหรือส่งเสริมภูมิปัญญา วัฒนธรรม ชนบทธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงานของท้องถิ่น การคุ้มครองกลุ่มชาติพันธุ์ให้มีสิทธิดำรงชีวิตตามวิถีชีวิตดั้งเดิมตามความสมัครใจได้อย่างสงบสุข

แผนบริหารจัดการตามวรรคหนึ่งให้จัดทำเป็นแปลงรวม โดยมีรายชื่อ จำนวนและประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินของสมาชิกในชุมชนประกอบ ทั้งต้องมีแผนการอนุรักษ์ พันธุ์ ระบบนิเวศน์ของพื้นที่องค์กรชุมชน กฎกติกา ระเบียบ และระบบการบริหารจัดการพื้นที่ให้มีสภาพนิเวศน์ที่สมบูรณ์ ยั่งยืน และให้มีการทบทวนและปรับปรุงแผนบริหารจัดการอย่างน้อยทุกระยะ ๓ ปี

เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติแผนงานตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ให้อธิบดีรับรองสิทธิชุมชนในการอยู่อาศัยและทำกินเป็นหนังสือโดยให้ตกทอดแก่ทายาทได้ แต่มิให้ถือว่าเป็นการได้มาซึ่งสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ในกรณีจำเป็น อธิบดีอาจจัดให้มีแผนที่หรือการจัดทำแนวเขตประกอบหนังสือการรับรองสิทธิชุมชนก็ได้

กรณีปรากฏว่าชุมชนไม่สามารถบริหารจัดการพื้นที่ได้ตามแผนงาน หรือสมาชิกบางส่วน of ชุมชนไม่ปฏิบัติตามแผนบริหารจัดการพื้นที่หรือกฎกติกาชุมชน และเจ้าหน้าที่ได้มีการแจ้งให้มีการดำเนินการแก้ไขแล้วแต่ไม่ปฏิบัติ ให้อธิบดีมีอำนาจเพิกถอนสิทธิการอยู่อาศัยและทำกินได้ โดยอาจเพิกถอนทั้งชุมชนในกรณีที่ชุมชนไม่สามารถบริหารจัดการพื้นที่ได้ตามแผนงาน หรือเพิกถอนเป็นรายบุคคลในกรณีที่บุคคลนั้นไม่ปฏิบัติตามแผนบริหารจัดการพื้นที่หรือกฎกติกาชุมชน ชุมชนหรือบุคคลที่ถูกเพิกถอนสิทธิสามารถอุทธรณ์คำสั่งเพิกถอนของอธิบดีต่อคณะกรรมการ

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการจัดทำแผนการบริหารจัดการพื้นที่ การยื่นเรื่องขอให้มีการดำเนินการโดยชุมชน การรับรองสิทธิ การเพิกถอนการรับรองสิทธิทั้งชุมชนหรือรายครอบครัว การอุทธรณ์คำสั่ง การตกทอดสิทธิแก่ทายาทให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๘ เพื่อส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการพื้นที่อนุรักษ์อย่างยั่งยืนและสมดุล สำหรับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าในพื้นที่ซึ่งเป็นทะเลและชายฝั่ง ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยคำแนะนำของคณะกรรมการประจำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ดำเนินการจัดทำแผนการบริหารจัดการพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กลุ่มองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน

แผนบริหารจัดการตามวรรคหนึ่งต้องจำแนกพื้นที่ โดยกำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ เขตพื้นที่ให้ทำการประมงพร้อมเครื่องมือหรือวิธีการประมงที่สามารถทำได้ พื้นที่และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน พื้นที่บริหารจัดการเพื่อคุ้มครองที่อยู่อาศัยและทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่สำคัญ เช่น พะยูน โลมา เต่าทะเล วาฬ ปะการัง หญ้าทะเล เป็นต้น พื้นที่ที่ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในบริหารจัดการตามกฎกติกาชุมชน

แผนบริหารจัดการพื้นที่ทะเลและชายฝั่งเมื่อได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีแล้วให้จัดทำเป็นประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช และให้ผู้ปฏิบัติตามประกาศดังกล่าวไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการจัดทำแผนการบริหารจัดการพื้นที่ทะเลและชายฝั่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๙ การดำเนินการตามมาตรา ๖๗ และมาตรา ๖๘ มิให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๕๐ (๑) (๒) และมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับ

หมวด ๘
พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๗๐ บทบัญญัติมาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ มิให้นำมาใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานของหน่วยงานของรัฐ และโดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา หรือการวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัดเยียวยาสัตว์ป่า การป้องกันแก้ไขภัยอันตรายหรือโรคระบาดแก่ประชาชนหรือสัตว์ หรือเพื่อส่งเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อส่งเสริมกิจการสวนสัตว์

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาต รวมทั้งการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๑ การกระทำตามมาตรา ๖๖ หากเป็นการกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่การส่งเสริมกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๑ หรือกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๒๔ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าบริการ หรือค่าตอบแทน และราคาสัตว์ป่า ตามอัตราที่กำหนดในระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและให้นำเงินที่เรียกเก็บได้นำเข้าเป็นเงินรายได้เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า

มาตรา ๗๒ ในกรณีที่บุคคลใดประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ นอกเวลาราชการหรือนอกสถานที่ทำการโดยปกติไม่ว่าในหรือนอกประเทศ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และจะต้องจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ไปปฏิบัติงานไม่น้อยกว่าอัตราของทางราชการและต้องจ่ายค่าพาหนะเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เท่าที่จำเป็นและใช้จ่ายจริงในการปฏิบัติงาน

การยื่นคำขอ การกำหนดค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง และค่าใช้จ่ายอื่นให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๓ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือใบรับรอง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งเพื่อการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ได้ไม่เกินเก้าสิบวัน หรือถ้าเห็นสมควรจะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองนั้นเสียก็ได้

ในกรณีที่เพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควมคุม สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครอง ให้จำหน่ายสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควมคุม สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีไว้ในครอบครอง ให้แก่ผู้ที่สามารถได้รับอนุญาตภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ครอบครองสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวได้ภายในเก้าสิบนับแต่วันทราบคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วยังมีสัตว์ป่า หรือซากสัตว์ป่าเหลืออยู่เท่าใด ให้สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินและให้ส่งมอบแก่กรม

อุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองตามมาตรานี้ ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา ๗๔ ใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ออกตามพระราชบัญญัติ ให้ใช้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือใบรับรองดังกล่าว และถ้าผู้รับอนุญาตประสงค์จะขอต่อใบอนุญาตหรือใบรับรอง ให้ยื่นคำขอต่ออายุการอนุญาตเสียก่อนใบอนุญาตหรือใบรับรองจะสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตต่อไปได้จนกว่าผู้มีอำนาจอนุญาตจะแจ้งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรองนั้น

กรณีผู้มีอำนาจอนุญาตพิจารณาไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครอง ให้จำหน่ายสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าอันตราย หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่มีไว้ในครอบครองให้แก่ผู้ที่สามารถได้รับอนุญาตภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ครอบครองสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวได้ ภายในเก้าสิบนับแต่วันทราบคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรองนั้น ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วยังมีสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวเหลืออยู่เท่าใด ให้สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินและให้ส่งมอบแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมงแล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกบุคคลใดๆ มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ ข้อกำหนด เงื่อนไขในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเขตคุ้มครองพันธุ์สัตว์ป่า และให้ส่งเอกสารหลักฐานหรือสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาได้ด้วย

(๒) เข้าไปในสถานที่ใดๆ โดยความยินยอมของเจ้าของสถานที่หรือโดยหมายของศาล เพื่อตรวจสอบ เรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ตลอดจนสอบถามข้อเท็จจริง เรียกเอกสารที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่ในพื้นที่หรือสถานที่นั้นนำมาตรวจพิจารณาได้ตามความจำเป็น เมื่อปรากฏว่ามีการล่าสัตว์ป่าหรือมีการอื่นใดอันเกี่ยวกับสัตว์ป่าโดยไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้ การบุกรุกทำลายป่าหรือทำให้ป่าเสื่อมสภาพในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือเขตคุ้มครองพันธุ์สัตว์ป่า ในการเช่นว่านี้บุคคลเหล่านั้นต้องให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

(๓) ค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งสถานที่หรือยานพาหนะใดๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งมีอำนาจยึดหรืออายัดสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า เอกสารหรือหลักฐานหรือวัตถุใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี

มาตรา ๗๖ ในกรณีที่มีข้อเท็จจริงปรากฏหรือมีเหตุอันสมควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดงดเว้นการกระทำใดๆ หรือสั่งให้ออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๒) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รื้อถอน นำเคลื่อนที่ ย้ายออกไป แก้ไข หรือทำประการอื่นใดแก่สิ่งปลูกสร้าง สิ่งที่เป็นอันตรายแก่สัตว์ป่า สิ่งที่ทำให้เสื่อมสภาพ หรือสิ่งที่เป็น

อันตรายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อให้กลับคืนสู่สภาพธรรมชาติดั้งเดิมภายในเวลาที่กำหนด

(ก) ยึด ทำลาย รื้อถอน แก้ไขหรือทำประการอื่น เมื่อผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม (๒) หรือไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด หรือรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่หาตัวไม่พบ

ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าว และได้เสียค่าใช้จ่ายเพื่อการนั้น ให้ผู้กระทำความผิดชดใช้หรือออกค่าใช้จ่ายนั้นทั้งหมด หรือให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินที่ยึดไว้ได้ออกขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควร เพื่อชดใช้ค่าใช้จ่ายนั้น และให้นำความในมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับแก่เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินนั้นโดยอนุโลม

(๔) ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เห็นสมควร ทั้งนี้เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่สัตว์ป่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน

หลักเกณฑ์และวิธีการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๗๗ เมื่อปรากฏว่าผู้เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าได้กระทำความผิด ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศ หรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือมีเหตุอันจำเป็นและสมควรต่อความปลอดภัยของผู้นั้นหรือของประชาชนอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าควบคุมสถานการณ์และออกคำสั่งให้ผู้นั้นหยุดการกระทำ และในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดเล็กน้อยและยังไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจว่ากล่าวตักเตือนและสั่งให้ผู้นั้นออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า แล้วแต่กรณี

ถ้าผู้รับทราบคำสั่งตามความในวรรคหนึ่งไม่ปฏิบัติตาม และมีกรณีที่จะต้องรักษาความปลอดภัยของประชาชนอื่น หรือเพื่อป้องกันอันตราย แก่ไม้ สัตว์ป่า และทรัพยากรธรรมชาติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจควบคุมตัวผู้นั้นนำส่งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีโดยทันที

มาตรา ๗๘ เมื่อปรากฏว่าผู้เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ได้กระทำความผิด ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ประกาศหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือมีเหตุอันจำเป็นและสมควรต่อความปลอดภัยของผู้นั้นหรือของประชาชนอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าควบคุมสถานการณ์และออกคำสั่งให้ผู้นั้นหยุดการกระทำและสั่งให้ออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือสั่งให้ผู้นั้นพักอาศัยอยู่ภายในบริเวณที่จัดให้เป็นการชั่วคราว

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าการกระทำดังกล่าวยังไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือมีเหตุอันจำเป็นและสมควรเพื่อความปลอดภัยของผู้นั้นหรือของประชาชนอื่น พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจว่ากล่าวตักเตือนและออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดชดใช้หรือชดใช้แก่เหยี่ยวยาให้คืนดี หรือเข้าควบคุมสถานการณ์และออกคำสั่งให้ผู้นั้นหยุดการกระทำความผิดและสั่งให้ออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือสั่งให้ผู้ผู้น้อยอยู่ในสถานที่ที่กำหนดเป็นการชั่วคราว

มาตรา ๗๙ ในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๘๐ การจัดการแก่สัตว์ป่าตามมาตรา ๑๑ หรือสัตว์ป่าซึ่งเป็นทรัพย์สินที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดไว้ หรือสัตว์ป่าที่มีผู้ทอดทิ้ง หรือสัตว์ป่าที่พิการ บาดเจ็บ ป่วย อ่อนแอ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจจับ

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....^{สงวนและคุ้มครองสิทธิหน้าที่} พ.ศ.

๒๔

ส่งสัตว์ป่านั้นไปอยู่ในความดูแลรักษาในสวนสัตว์หรือสถานที่ที่จัดไว้สำหรับใช้เลี้ยงดูดูแล รักษาสัตว์ของหน่วยงานราชการหรือองค์กรเอกชนให้สามารถกระทำได้ ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๙

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๘๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีแต่ไม่เกินสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทแต่ไม่เกินหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๘๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีแต่ไม่เกินสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาท แต่ไม่เกินสองล้านบาท

มาตรา ๘๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีแต่ไม่เกินเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทแต่ไม่เกินเจ็ดแสนบาท

มาตรา ๘๔ ผู้ใดฝ่าฝืนดำเนินกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๑ วรรคสอง หรือมาตรา ๖๒ หรือมาตรา ๖๕ วรรคสอง หรือมาตรา ๖๖ วรรคสามหรือวรรคสี่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๒ วรรคสาม หรือวรรคสี่ หรือมาตรา ๑๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๔ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๑๖ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๑ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๔ วรรคสาม หรือวรรคสี่ หรือมาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๓ (๑๓) หรือ (๑๕) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทแต่ไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๐ วรรคสอง ฝ่าฝืนตามมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๓ (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๔) หรือ (๑๖) หรือมาตรา ๗๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีแต่ไม่เกินสิบปี หรือปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทแต่ไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในพื้นที่หวงห้าม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีแต่ไม่เกินสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทแต่ไม่เกินสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๓ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๑๒) หรือมาตรา ๖๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินเจ็ดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในพื้นที่หวงห้าม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๐ บรรดาความผิดตามมาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเปรียบเทียบได้

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ดำเนินคดีต่อไป

หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาเปรียบเทียบให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๕๑ เงินค่าปรับที่พนักงานเจ้าหน้าที่เปรียบเทียบตามมาตรา ๕๐ และเงินค่าปรับตามคำพิพากษาของศาลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำไปจัดแบ่งเป็นเงินสินบนรางวัลได้ก่อนนำเข้าเป็นเงินรายได้บำรุงรักษาสัตว์ป่า ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๕๒ บรรดาสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ไม้ ของป่า ทรัพยากรธรรมชาติที่บุคคลได้มาหรือมีไว้เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมิได้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ มีอำนาจออกระเบียบเพื่อเก็บดูแลรักษา จำหน่าย ปลดปล่อยสัตว์ป่า ส่งคืนถิ่นกำเนิด โอน ทำลาย เอาไว้ใช้ในราชการหรือจัดการอย่างใด รวมทั้งการกำหนดชนิด ประเภท ราคา บรรดาสิ่งที่ควรจำหน่ายและไม่ควรจำหน่าย

มาตรา ๕๓ บรรดาอาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ ภาชนะ กรงขังสัตว์ สิ่งของ ยานพาหนะ และสัตว์พาหนะใดๆ ซึ่งบุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือสิ่งปลูกสร้าง ทรัพย์สิน หรือสิ่งใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดตามมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ (๑) (๒) (๔) (๑๓) หรือ (๑๔) ให้ริบเสียทั้งสิ้น ไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดที่อยู่ในบังคับมาตรา ๕๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด และให้อธิบดีส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณา เพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งถึงที่สุดให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยเร็ว

มาตรา ๕๕ ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินตามมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง และเมื่อพนักงานอัยการได้ร้องขอต่อศาลแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ไม่ว่าในคดีดังกล่าวจะปรากฏตัวบุคคลซึ่งอาจเชื่อว่าเป็นเจ้าของหรือไม่ก็ตาม ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าว ให้ส่งประกาศดังกล่าว ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปภูมิลำเนาของเจ้าของทรัพย์สินนั้น เพื่อให้บุคคลซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของมายื่นคำขอเข้ามาในคดีก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดอ้างตัวเป็นเจ้าของก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น หรือมีเจ้าของแต่เจ้าของไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะการกระทำความผิดดังกล่าว อีกทั้งตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเช่นนั้นเกิดขึ้น หรือไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลริบทรัพย์สินดังกล่าวได้ เมื่อพนักงานกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันแรกของวันที่ปิดประกาศ ในกรณีปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สิน

ให้นำตั้งแต่วันที่เจ้าของทรัพย์สินได้รับหรือถือว่าได้รับไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง และ
ในกรณีนี้มีให้นำมาตรา ๓๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ

มาตรา ๙๖ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิด ซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล
กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคล ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้อง รู้เห็น ยินยอมให้เกิดการกระทำผิดนั้น
ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆด้วย

มาตรา ๙๗ ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซ้อ รับจำนำ หรือรับไว้โดย
ประการใดซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าอันได้มา โดยการกระทำความผิดตาม
พระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษเสมือนเป็นตัวการในการกระทำความผิดนั้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๙๘ ให้อธิบดีดำเนินการให้มีการรับรองสิทธิชุมชนตามมาตรา ๖๗ และ ๖๘ ให้กับ
ชุมชนที่มีการบริหารจัดการพื้นที่อย่างยั่งยืนอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นลำดับแรก และให้
ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓ ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีจัดให้ชุมชนที่ประสงค์จะขอรับรองสิทธิสามารถยื่น
คำขอพร้อมแผนงานบริหารจัดการพื้นที่อย่างยั่งยืนได้ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
ที่ชุมชนตั้งอยู่

มาตรา ๙๙ ให้สัตว์ป่าสงวนตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕
เป็นสัตว์ป่าสงวน ตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกาออกตามมาตรา ๖

ให้สัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่า
คุ้มครอง ตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวงออกตามมาตรา ๖

ให้สัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดห้ามนำเข้าหรือส่งออกตามมาตรา ๒๓
แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่า
จะมีประกาศรัฐมนตรีออกตามความในมาตรา ๖ วรรคสาม

ให้สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ตามกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและ
คุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีประกาศ
รัฐมนตรี ออกตามความในมาตรา ๖ วรรคห้า

มาตรา ๑๐๐ ผู้ใดครอบครองสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนที่จะมีพระราช
กฤษฎีกาตามมาตรา ๖ กำหนดชนิดของสัตว์ป่าสงวนเพิ่มเติม ให้ผู้มีไว้ในครอบครองสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่า
โดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนวันที่มีพระราชกฤษฎีกานั้นมีผลบังคับใช้ แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวน
ของสัตว์ป่าสงวน หรือซากสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกา
มีผลใช้บังคับและเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งไว้แล้วให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับสัตว์ป่าสงวน ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองจำหน่ายสัตว์ป่าสงวนให้แก่ผู้รับ
ใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๔ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน
นับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วยังมีสัตว์ป่าสงวนเหลืออยู่เท่าใด
ให้ตกเป็นของแผ่นดินและให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่าสงวนนั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ

สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมงแล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๒) สำหรับซากสัตว์ป่าสงวน ให้เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนนั้น ต่อไปได้ แต่จะจำหน่าย จ่าย โอน ให้แก่ผู้อื่นมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การแจ้งการครอบครอง และการอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๑ เมื่อได้มีกฎกระทรวงตามมาตรา ๖ วรรคสอง ใช้บังคับการดำเนินการแก่สัตว์ป่า คุ่มครอง ชนิดที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้น ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีอยู่ในความ ครอบครองของบุคคลใดก่อนวันที่กฎกระทรวงดังกล่าวใช้บังคับ ให้เป็นไปดังนี้

(๑) กรณีสัตว์ป่าคุ่มครอง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนสัตว์ป่าดังกล่าว ที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบแล้ว หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ประสงค์จะเลี้ยงดูสัตว์ป่านั้นต่อไป ให้จำหน่ายสัตว์ป่านั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์ตามมาตรา ๒๔ หรือจำหน่ายสัตว์ ป่าคุ่มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ให้แก่ผู้รับอนุญาตเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๑ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยยี่สิบ วันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ยังมีสัตว์ป่าดังกล่าวเหลืออยู่ เท่าใด ให้สัตว์ป่านั้นตกเป็นของแผ่นดินและให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่านั้นให้แก่กรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดี กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการในกรณีที่สัตว์ป่าคุ่มครองดังกล่าวเป็นสัตว์ป่าคุ่มครองที่เพาะพันธุ์ ได้ และเจ้าของหรือผู้ครอบครองประสงค์จะดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่านั้น ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๑ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ครอบครองสัตว์ป่า คุ่มครองนั้นต่อไปได้

หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ่มครอง ประสงค์จะเลี้ยงดูสัตว์ป่าดังกล่าวนั้นต่อไปให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพการเลี้ยงดูสัตว์ป่าดังกล่าวของผู้นั้นว่าอยู่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัย แก่สัตว์นั้นเพียงใด หากเห็นว่าได้รับการเลี้ยงดูด้วยความเอาใจใส่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัย ให้อธิบดี อนุญาตให้ผู้นั้นครอบครองสัตว์ป่าดังกล่าวต่อไปได้ โดยออกใบอนุญาตครอบครอง สัตว์ป่าคุ่มครองชั่วคราวให้ ไว้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง โดยใบอนุญาตดังกล่าวให้มีอายุเพียงเท่าอายุของสัตว์ป่านั้น และผู้รับใบอนุญาต ดังกล่าวต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยการเลี้ยงดูสัตว์ป่าที่อธิบดีประกาศกำหนด และเมื่อสัตว์ป่านั้นเพิ่ม จำนวนขึ้นโดยการสืบพันธุ์ หรือตาย ผู้รับใบอนุญาต ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ

(๒) กรณีซากสัตว์ป่าคุ่มครอง ให้เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนของซากสัตว์ ป่าดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้ บังคับเพื่อจดแจ้งไว้ในทะเบียน และให้ผู้นั้นครอบครองซากสัตว์ป่าดังกล่าวนั้นต่อไปได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

กรณีที่เป็นซากสัตว์ป่าคุ่มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากของสัตว์ป่าคุ่มครองที่มีไว้เพื่อการค้าให้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนของซากของสัตว์ป่าคุ่มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า คุ่มครองดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ กฎกระทรวงใช้บังคับเพื่อจดแจ้งไว้ในทะเบียน เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จดแจ้งชนิดและจำนวนของซากสัตว์ ป่าคุ่มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ่มครองนั้นไว้แล้ว ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองซากสัตว์ป่าคุ่มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ่มครองเพื่อการค้าดำเนินการจำหน่ายซากของสัตว์ป่าคุ่มครองหรือผลิตภัณฑ์

จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้เสร็จสิ้นภายในสามปี โดยต้องออกหนังสือกำกับกับการจำหน่ายซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองให้แก่ผู้ซื้อทุกครั้งที่มีการจำหน่าย เว้นแต่เป็นการจำหน่ายซากสัตว์ป่าคุ้มครอง เพื่อนำไปบริโภค หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้วยังคงมีซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์ จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งชนิดและจำนวนของซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองที่เหลือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดสามปี เพื่อจัดแจ้งไว้ในทะเบียน และให้ผู้นั้นครอบครองซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้ แต่ไม่สามารถทำการค้าซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นได้ เว้นแต่จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๓) กรณีสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครอง เป็นสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าควบคุมอยู่ก่อนแล้ว ให้เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองแจ้ง ชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ในความ ครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับเพื่อจัดแจ้งไว้ใน ทะเบียน และหากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสามารถนำพยานเอกสารหรือหลักฐานมาพิสูจน์ต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ได้ว่าได้สัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าควบคุมนั้นมาโดยชอบด้วยกฎหมาย การดำเนินการแก่สัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้นำหลักเกณฑ์ตาม (๑) และ (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่หากไม่สามารถพิสูจน์ได้ให้สัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า นั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ ป่านั้นให้แก่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

แบบและวิธีการแจ้งตาม (๑) (๒) และ (๓) แบบหนังสือกำกับกับการจำหน่ายซากสัตว์ป่า การนำ พยานเอกสาร หรือหลักฐานมาพิสูจน์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ การออกใบอนุญาตให้ครอบครองสัตว์ป่าชั่วคราว และใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๒ ผู้ใดดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุม หรือค้าสัตว์ป่าดังกล่าว ซากสัตว์ป่า ดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ หรือก่อนวันที่จะมี ประกาศตามมาตรา ๗ วรรคสามใช้บังคับ ให้ยื่นคำขออนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุมดังกล่าว หรือคำขออนุญาตค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าควบคุมดังกล่าว ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หรือวันที่มีประกาศตามมาตรา ๖ วรรคสามใช้บังคับ ตามแต่กรณี และเมื่อได้ยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วให้สามารถดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า ควบคุมดังกล่าว หรือดำเนินกิจการค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวต่อไปได้ จนกว่าจะได้รับแจ้งผลการพิจารณาคำขออนุญาตดังกล่าวจากอธิบดี และเมื่อกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๓ ใช้บังคับ ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามกฎหมายกระทรวง ดังกล่าว ตามแต่กรณี ต่อไป

ผู้ใดได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุมหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้ ให้มาแจ้งการครอบครองซึ่งสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวต่ออธิบดีภายใน เก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ เมื่อได้รับแจ้งการครอบครองแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ออกหลักฐานการรับแจ้งการครอบครองดังกล่าวให้กับผู้แจ้งด้วย และเมื่อมีระเบียบซึ่งออกตามมาตรา ๑๕ ใช้บังคับ ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามระเบียบดังกล่าวต่อไป

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....และ..... พ.ศ.

๒๙

แบบคำขออนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การแจ้ง การครอบครอง การขออนุญาต และการอนุญาต ตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๓ ให้บรรดาบริเวณที่ดินที่เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐๔ ให้บรรดาบริเวณที่ดินที่เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐๕ ให้บรรดาบริเวณที่ดินที่เตรียมการ เพื่อกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไว้ก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐๖ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าที่มีผลใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๗ การอนุญาต ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต หลักฐานการแจ้งครอบครองสัตว์ป่า และใบรับรองที่ออกให้แก่บุคคลใด ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ใช้ได้ต่อไปจนสิ้นอายุตามที่ระบุไว้

มาตรา ๑๐๘ คำขอใดๆ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา ให้ถือว่าคำขอนั้นสิ้นสุดลง เว้นแต่เป็นคำขออันอาจอนุญาตได้ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเป็นกรณีที่มีการแจ้งการครอบครองสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ให้พิจารณาคำขอหรือการแจ้งครอบครองนั้นต่อไป

มาตรา ๑๐๙ บรรดาอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายใดๆ ซึ่งได้ออกให้แก่บุคคลใดไว้แล้วก่อนการกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้ให้คงใช้ต่อไปเพียงเท่าที่กำหนดอายุของใบอนุญาต หนังสืออนุญาต อาชญาบัตร ประทานบัตร หรือสัมปทานนั้น ๆ

ถ้าอาชญาบัตร ประทานบัตรและใบอนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายตามวรรคหนึ่ง อยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่มีประกาศกำหนดเป็นพื้นที่หวงห้ามใช้บังคับแล้ว ให้ถือว่าเป็นการยกเลิกอาชญาบัตร ประทานบัตรและใบอนุญาต ตามกฎหมาย ว่าด้วยแร่ สัมปทาน ใบอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายใดๆ นั้น นับแต่วันที่ประกาศกำหนดเขตพื้นที่ดังกล่าวใช้บังคับ และให้รัฐจ่ายค่าเสียหายแก่ผู้ได้รับอาชญาบัตร ประทานบัตร ใบอนุญาต หรือหนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยนั้น แล้วแต่กรณี ด้วยจำนวนเงินที่เป็นธรรม แต่ไม่ให้รวมถึงค่าความเสียหาย ในอนาคตจากการไม่ได้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าว

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียม

๑. ใบอนุญาตเก็บหรือครอบครองรังสัตว์ป่าคุ้มครองฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท
๒. ใบอนุญาตหรือใบรับรองครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ตัวละ หรือชิ้นละ ๕๐๐ บาท
๓. ใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ตัวละหรือชิ้นละ ๑๐๐ บาท แต่รวมกันไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท
๔. ใบอนุญาตหรือใบรับรองนำเข้า ส่งออก หรือ นำผ่าน ซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ตัวละหรือชิ้นละ ๕,๐๐๐ บาท
๕. ใบอนุญาตหรือใบรับรองนำเข้า ส่งออก หรือ นำผ่าน ซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่า ตามพันธกรณีระหว่างประเทศ หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ตัวละหรือชิ้นละ ๑๐๐ บาท แต่รวมกันไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท
๖. ใบอนุญาตสถานที่ค้าสัตว์ป่า หรือซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท
๗. ใบอนุญาตให้ดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท
๘. ใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะ ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท
๙. ใบอนุญาตให้ดำเนินกิจการใดๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตคุ้มครองพันธุ์สัตว์ป่า ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
๑๐. ใบอนุญาตหรือใบรับรองอื่นๆ ฉบับละ ๕๐๐ บาท
๑๑. การต่ออายุใบอนุญาต อัตราเท่ากับการออกใบอนุญาต
๑๒. ใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ฉบับละ ๕๐๐ บาท

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นรายชื่อได้ร่วมกันเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมทั้งได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ที่ใช้บังคับอยู่มีลักษณะที่ไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคมในปัจจุบันจึงสมควรจะมีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเสียใหม่ทั้งฉบับเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการระบบนิเวศทั้งทางบกและทางทะเล รวมถึงเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญที่ให้สิทธิบุคคลและชุมชนมีสิทธิจัดการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมถึงกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ปันฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลอย่างยั่งยืนประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วย

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. มีหลักการและสาระสำคัญที่จะสร้างการมีส่วนร่วมของบุคคลและชุมชนมีสิทธิในการจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมบูรณ์และยั่งยืนรวมทั้งการกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ปันฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนโดยให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วย โดยร่างพระราชบัญญัตินี้สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. การกำหนดความหมายและวิธีการกำหนดสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย

หลักการคือการกำหนดความหมาย ประเภทสัตว์ป่าและรูปแบบการประกาศสัตว์ป่าแต่ละประเภท

๒. การกำหนดให้มีการคุ้มครองสัตว์ป่า

หลักการคือห้ามมิให้มีการล่าหรือพยายามล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง และยังรวมถึงการให้อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งประกาศกำหนดลักษณะการกระทำที่อาจเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองที่เป็นสัตว์น้ำจืดหรือสัตว์ทะเล

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

๓. กำหนดให้มีคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ

กำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง โดยแต่งตั้งตำแหน่งต่าง ๆ เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่าสิบเอ็ดคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน โดยให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบัญชีรายชื่อซึ่งเสนอโดยคณะกรรมการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติเป็นสมาชิกองค์กรภาคเอกชน สมาคม หรือมูลนิธิ ชุมชนและกลุ่มชาติพันธุ์ด้านอุทยานแห่งชาติด้านสัตว์ป่า

๓. กำหนดการบริหารและจัดการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

กำหนดหลักการให้อำนาจอธิบดีแต่งตั้งคณะกรรมการประจำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแต่ละพื้นที่ โดยในคณะกรรมการต้องมีสัดส่วนของชุมชนที่อยู่อาศัยในบริเวณนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกลุ่มชาติพันธุ์ร่วมเป็นกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

๔. กำหนดหลักการชุมชนในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

กำหนดหลักการกรณีที่ชุมชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินอยู่เดิมในพื้นที่ที่ทับซ้อนกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้จะใช้บังคับให้รัฐจัดทำแผนบริหารจัดการพื้นที่ชุมชนภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ซึ่งในแผนนั้นจะต้องมีการดำเนินการเพื่อการอนุรักษ์จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากพื้นที่เหล่านั้นให้คงอยู่อย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูหรือส่งเสริมภูมิปัญญา วัฒนธรรม ชนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น การคุ้มครองกลุ่มชาติพันธุ์ให้มีสิทธิดำรงชีวิตตามวิถีชีวิตดั้งเดิมตามความสมัครใจได้อย่างสงบสุข